Elektronicznie podpisany przez:
Marcin Nagórek
dnia 24 czerwca 2026 r.

Uchwała Nr 085/g275/A/I/26

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku

z dnia 24 czerwca 2026 r.

Na podstawie art. 13 pkt 8 w związku z art. 19 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 18a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 662), po rozpatrzeniu przedłożonego do zaopiniowania wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ w sprawie: nieudzielenia absolutorium Wójtowi Gminy 2025 rok,

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, w osobach:

1. Marcin Nagórek - przewodniczący
2. Martyna Krawętkowska - członek
3. Anna Patyk - członek

opiniuje pozytywnie - z uwagą - wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ w sprawie nieudzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Stary Targ z tytułu wykonania budżetu za 2025 rok.

UZASADNIENIE

W dniu 15 czerwca 2026 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku wpłynęły następujące dokumenty:

1/ uchwała Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ z dnia 10 czerwca 2026 r. w sprawie wniosku "o udzieleniu absolutorium" Wójtowi Gminy Stary Targ z tytułu wykonania budżetu gminy za 2025 rok wraz z uzasadnieniem,

2/ wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ "w temacie absolutorium Wójtowi Gminy Stary Targ z tytułu wykonania budżetu za 2025 rok",

3/ protokół nr 27 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej w dniu 20.03.2026 r.,

4/ protokół nr 28 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej w dniu 30.04.2026 r.,

5/ protokół nr 30 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej w dniu 21.05.2026 r.,

6/ protokół nr 31 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej w dniu 02.06.2026 r.,

7/ protokół nr 32 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej w dniu 10.06.2026 r. wraz z listą obecności,

8/ Sprawozdanie z wykonania Funduszu Sołeckiego za rok 2025 - Gmina Stary Targ oraz tabela "Fundusz Sołecki Gmina Stary Targ 2025",

9/ kopia pisma Przewodniczącej Komisji Rewizyjnej z dnia 24 kwietnia 2026 r. o nieprawidłowościach w sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Stary Targ za 2025 r.,

10/ opinia Komisji Budżetu, Finansów Publicznych i Promocji Gminy o wykonaniu budżetu gminy za 2025 r.,

11/ kopia e-maila z wyjaśnieniami Skarbnika Gminy z dnia 11 maja 2026 r.,

12/ inne materiały (m.in. zawiadomienia o posiedzeniach Komisji Rewizyjnej, zaproszenie dla Wójta Gminy na posiedzenie Komisji Rewizyjnej w dniu 10 czerwca 2026 r. i jego odpowiedź, kopia sprawozdania Rb-28S za okres od początku roku do dnia 31.12.2025r. - korekta 2, faktury VAT).

Na podstawie powyższych dokumentów Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku stwierdził, że Komisja Rewizyjna Rady Gminy Stary Targ podczas posiedzeń w dniach: 20 marca, 30 kwietnia, 19 i 21 maja, 2 i 10 czerwca 2026 r. dokonała oceny wykonania budżetu gminy rozpatrując, w szczególności: sprawozdanie finansowe Gminy Stary Targ za 2025 rok, sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Stary Targ za 2025 rok wraz z opinią Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku o tym sprawozdaniu, informację o stanie mienia komunalnego, sprawozdań z wykonania planów finansowych samorządowych instytucji kultury, a także wzięła pod uwagę przy ocenie wykonania budżetu gminy za 2025 rok wyjaśnienia Skarbnika Gminy i pracowników urzędu gminy.

W wyniku powyższego Komisja Rewizyjna Rady Gminy Stary Targ, na posiedzeniu w dniu 10 czerwca 2026 r., w trzyosobowym składzie, w głosowaniu jawnym, przyjęła wniosek o nieudzielenie absolutorium dla Wójta Gminy Stary Targ z tytułu wykonania budżetu gminy za 2025 rok.

Analizując wykonanie budżetu gminy Komisja Rewizyjna stwierdziła m.in., że:

— dochody budżetu ogółem zrealizowano w kwocie 47.382.371,69 zł, co stanowi 94,67% planu, w tym dochody bieżące wykonano w kwocie 42.281.867,49 zł i dochody majątkowe w kwocie 5.100.504,20 zł,

— wydatki budżetu ogółem wykonano w kwocie 44.546.188,35 zł, co stanowiło 89,36% planu, w tym wydatki bieżące wykonano w kwocie 39.536.243,80 zł i wydatki majątkowe w kwocie 5.009.944,55 zł,

— budżet gminy za rok 2025 zamknął się nadwyżką w wysokości 2.836.183,34 zł,

— przychody budżetu wykonano w wysokości 2.276.345,38 zł, natomiast rozchody budżetu wykonano w wysokości 2.134.941,93 zł.

Komisja Rewizyjna dokonała ustaleń w zakresie: wykonanych dochodów i wydatków budżetu gminy, wysokości zadłużenia i zobowiązań gminy, realizowanych inwestycji, prowadzonej przez gminę gospodarki odpadami i gospodarki komunalnej, funduszu sołeckiego oraz sprawozdawczości budżetowej i finansowej za rok 2025, przywołując zarówno pozytywne aspekty wykonania budżetu, jak i negatywne - wskazując na nieprawidłowości i zastrzeżenia.

Przy ocenie wykonania dochodów budżetu **(część IV wniosku)** przeprowadzono szczegółową analizę dochodów budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej i wskazano, że:

— w dziale 010 Rolnictwo i Łowiectwo wykonano dochody w wysokości 2.089.521,03 zł, dochody te obejmowały m.in. środki związane z infrastrukturą wodociągową oraz dotacje celowe przeznaczone na realizację zadań z zakresu administracji rządowej;

— w dziale 400 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę wykonano dochody w wysokości przekraczającej plan, tj. w kwocie 669.969,93 zł - wykonanie wyniosło 117,13%, co Komisja Rewizyjna oceniła pozytywnie, wskazując, że jest to efekt skutecznej realizacji dochodów związanych z gospodarką wodociągową;

— w dziale 600 Transport i łączność wykonano dochody w wysokości 2.122.094,84 zł, obejmujące przede wszystkim środki zewnętrzne przeznaczone na realizację inwestycji drogowych;

— w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa dochody wykonano na poziomie 102,20% planu, tj. w wysokości 610.233,96 zł, co zdaniem Komisji świadczy o *"intensywnej pracy pracowników (...) w windykacji należności"*. Ponadto Komisja pozytywnie oceniła wykonanie dochodów związanych z gospodarowaniem mieniem komunalnym, bowiem dochody ze sprzedaży mienia osiągnęły poziom 158.979,05 zł, przy zakładanym planie sprzedaży nieruchomości 154.000,00 zł (103% planu);

— w dziale 750 Administracja publiczna dochody wykonano w wysokości 453.648,49 zł, co stanowiło 74,25% planu. Komisja ustaliła, że niższe wykonanie spowodowane było małą kwotą wpływu dochodów z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych, kosztów upomnień, zwrotów z podatku VAT;

— w dziale 751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa dochody wykonano w kwocie 95.632,00 zł, co stanowiło 100% planu;

— w dziale 752 Obrona narodowa dochody wykonano w 86,30% planu (386.848,43 zł), co spowodowane było niższym wpływem dotacji celowej z budżetu państwa;

— w dziale 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej dochody (stanowiące największą pozycję dochodów w budżecie gminy) wykonano w wysokości 18.233.019,27, co stanowiło 95,01% planu;

— istotną pozycję dochodów ogółem stanowiły dochody w dziale 758 Różne rozliczenia, które wykonano w wysokości 11.237.435,11 zł, co stanowiło 100,07% planu. Wykonanie dochodów ponad ustalony plan spowodowane było wyższym wpływem środków z Funduszu Pomocy Ukrainie w kwocie 7.877,00 zł;

— w dziale 801 Oświata i wychowanie wykonanie dochodów było niższe od wielkości planowanych i stanowiło 41,07% planu (442.608,66 zł). Komisja ustaliła, że nie zrealizowano części projektów oraz nie uzyskano wpływów związanych z realizowanymi przedsięwzięciami;

— w dziale 851 Ochrona zdrowia plan zrealizowano w 100%, tj. w wysokości 947,00 zł;

— w dziale 852 Pomoc społeczna dochody wykonano w wysokości 1.262.249,39 zł, co stanowiło 102,57% planu. Na wyższe wykonanie miał wpływ środków w wysokości 23.482,40 zł na usługi opiekuńcze;

— w dziale 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej dochody wykonano w kwocie 1.725.757,62 zł, co stanowiło 77,71% planu, a tak niskie wykonanie spowodowane było niższym niż planowano wpływem dotacji celowej na realizację programu z udziałem środków europejskich;

— w dziale 854 Edukacyjna opieka wychowawcza dochody wykonano w kwocie 12.320,64 zł, co stanowi 90,79% przyjętego planu;

— w dziale 855 Rodzina dochody wykonano w wysokości 4.479.761,55 zł, co stanowi 96,97 % planu;

— w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska dochody wykonano w kwocie 1.748.180,83 zł, co stanowi 97,61% planu;

— w dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego dochody wykonano w wysokości 1.812.142,94 zł, co stanowi 86,05% planu. Komisja wskazała, że niskie wykonanie dochodów w ww. dziale spowodowane było mniejszym wpływem środków na realizację projektów związanych z ochroną zabytków;

Komisja rewizyjna pozytywnie oceniła poziom wykonania dochodów budżetowych oraz *"skuteczność realizacji podstawowych źródeł dochodów własnych Gminy".*

Przy ocenie wykonania wydatków budżetu **(część V wniosku)** przeprowadzono szczegółową analizę wydatków budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej i wskazano, że:

— w dziale 010 Rolnictwo i Łowiectwo wydatki wykonano w wysokości 2.992.031,97 zł, co stanowi 92,75% planu. Znaczną część wydatków w ww. dziale stanowiły wydatki na zadania związane z infrastrukturą wodociągową oraz gospodarką wodną;

— w dziale 400 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę wykonano wydatki w wysokości 498.834,89 zł, co stanowiło 99,52% planu;

— w dziale 600 Transport i łączność wykonano wydatki w wysokości 2.994.759,67 zł, co stanowi 98,48% planu. Środki te przeznaczono przede wszystkim na realizację inwestycji drogowych oraz bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej;

— w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa wydatki wykonano na poziomie 99,47% planu, tj. w wysokości 482.148,95 zł;

— w dziale 750 Administracja publiczna wydatki wykonano w wysokości 5.659.058,09 zł, co stanowiło 95,32% planu;

— w dziale 751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa wydatki wykonano w kwocie 95.632,00 zł, co stanowi 100% planu;

— w dziale 752 Obrona narodowa wydatki wykonano w kwocie 386.848,43 zł, co stanowi 86,30% planu, a niskie wykonanie spowodowane było niewykonaniem przyznanej dotacji;

— w dziale 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa wydatki wykonano w kwocie 414.663,91 zł, co stanowiło 99,53% planu;

— w dziale 757 Obsługa długu publicznego wydatki wykonano w kwocie 107.240,44 zł, co stanowi 14,71% planu. Niskie wykonanie wydatków związane jest, zdaniem Komisji Rewizyjnej z *"wykazaniem nieprawidłowej kwoty odsetek zapłaconych do banku z tytułu udzielonych kredytów długoterminowych"*. Jak wynika z wyjaśnień Skarbnika przedstawionych członkom Komisji "*Wydatki wykonane w sprawozdaniu Rb-28s za rok 2025 w dziale 757 obsługa długu przy planie 729.000 zł faktycznie wykonane wynosiły 107.240,44 zł, pozostałe wydatki były księgowane w rozdziale 75023".* W ocenie Komisji Rewizyjnej *"kwota wydatków nie pokazuje obrazu wysokości poniesionych odsetek od długu publicznego"*;

— w dziale 758 Różne rozliczenie wykonano wydatki "*w kwocie 0,00 zł - nie wykorzystano rezerwy ogólnej i celowej na zarządzanie kryzysowe"*;

— w dziale 801 Oświata i wychowanie wykonanie wydatków wyniosło 16.438.615,99 zł i stanowiło 90,82% planu. Wydatki te stanowiły największy udział w strukturze wydatków ogółem

i obejmowały finansowanie szkół podstawowych, oddziałów przedszkolnych, przedszkoli oraz dowóz uczniów do szkół;

— w dziale 851 Ochrona zdrowia wydatki zrealizowano w 74,54% planu, tj. w wysokości 66.676,80 zł, a niskie wykonanie wydatków *"spowodowane było niewykonaniem dochodów otrzymanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii*";

— w dziale 852 Pomoc społeczna wydatki wykonano w wysokości 2.905.884,77 zł, co stanowiło 92,75% planu;

— w dziale 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatki wykonano w kwocie 1.547.024,83 zł, co stanowiło 69,48% planu, a Komisja w dniu 10.06.2026 r. *"nie uzyskała wyjaśnień od Wójta Gminy o przyczynie niskiego wykonania wydatków związanych z wykonaniem projektów"*;

— w dziale 854 Edukacyjna opieka wychowawcza wydatki wykonano w kwocie 13.689,60 zł, co stanowiło 47,92% przyjętego planu, a niskie wykonanie spowodowane było niewykorzystaniem środków na wypłatę stypendiów dla uczniów;

— w dziale 855 Rodzina wydatki wykonano w wysokości 4.595.403,24 zł, co stanowi 92,30 % planu;

— w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska wydatki wykonano w kwocie 2.290.878,45 zł, co stanowiło 84,52% planu, a niskie "*wykonanie wydatków spowodowane było niskim wydatkowanie środków na odpady komunalne"*;

— w dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego wydatki w wysokości 2.785.326,20 zł, co stanowiło 85,37% planu, a niskie "*wykonanie spowodowało nieprzekazanie dotacji dla instytucji kultury w pełnej wysokości*". Komisja odnotowała, że znaczną część wydatków stanowiły przedsięwzięcia realizowane przy wykorzystaniu środków zewnętrznych przeznaczonych na ochronę zabytków;

— w dziale 926 Kultura fizyczna wydatki wykonano w kwocie 259.656,12 zł, co stanowiło 97,62% planu.

W podsumowaniu tej części wniosku Komisja stwierdziła, że zasadnicza część wydatków została wykonana zgodnie z przeznaczeniem określonym w uchwale budżetowej. Jednocześnie szczegółowa analiza poszczególnych obszarów wydatkowania środków publicznych doprowadziła do stwierdzenia szeregu nieprawidłowości oraz rozbieżności, które Komisja przedstawiła w dalszej części uzasadnienia do swojego wniosku.

Następnie Komisja Rewizyjna wskazała na problem z płynnością finansową w gminie i wystąpienie zobowiązań wymagalnych **(część VI wniosku).** Komisja uznała problem zobowiązań wymagalnych za najistotniejsze negatywne zjawisko występujące w gospodarce finansowej gminy Stary Targ w roku 2025. Z przeprowadzonej przez członków Komisji analizy sprawozdania Rb-Z, bilansu z wykonania budżetu oraz sprawozdania z wykonania budżetu wynika, że na dzień 31 grudnia 2025 roku zobowiązania wymagalne gminy wynosiły 2.745.681,46 zł. Komisja zestawiła ich wysokość do kwoty zobowiązań wymagalnych ciążących na gminie na koniec 2024 r. i wskazała, że: "*na dzień 31 grudnia 2024 roku zobowiązania wymagalne wynosiły 1.654.492,14 zł. Oznacza to wzrost zobowiązań wymagalnych o kwotę 1.091.189,32 zł, tj. o 65,95%".*

Komisja zauważyła, że wzrost zobowiązań wymagalnych w gminie *"nastąpił pomimo osiągnięcia przez budżet nadwyżki budżetowej w wysokości 2.836.183,34 zł. Jednocześnie z bilansu z wykonania budżetu wynika, że stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych gminy na dzień 31 grudnia 2025 roku wynosił 2.448.063,88 zł"*. Komisja stwierdza, że *"sytuacja, w której jednostka samorządu terytorialnego wykazuje dodatni wynik budżetu, dysponuje środkami pieniężnymi na rachunkach bankowych, a jednocześnie zwiększa poziom zobowiązań wymagalnych, nie może zostać oceniona pozytywnie"*. W ocenie Komisji świadczy to o niewystarczającej skuteczności działań podejmowanych w zakresie zarządzania zobowiązaniami oraz płynnością finansową gminy Stary Targ w roku 2025. Komisja podkreśliła, że zobowiązania wymagalne to zobowiązania, których termin płatności upłynął i powinny zostać uregulowane przez jednostkę samorządu terytorialnego, a *"ich dalszy wzrost oznacza pogorszenie sytuacji finansowej gminy pomimo osiągnięcia dodatniego wyniku budżetowego"*. Komisja jednocześnie zaznaczyła, że występujące problemy z bieżącą regulacją zobowiązań gminy, *"mogą przyczyniać się nie tylko do wzrostu zadłużenia i utraty płynności finansowej gminy, ale także do naruszenia dyscypliny finansów publicznych poprzez zapłatę odsetek*". W ocenie Komisji to Wójt Gminy Stary Targ, zobowiązany jest do analizy wysokości dochodów i wydatków gminy i odpowiada za całość gospodarki finansowej gminy.

W części VII wniosku członkowie Komisji Rewizyjnej przeanalizowali zadłużenie gminy i wskazali, że na dzień 31 grudnia 2025 roku dług publiczny gminy Stary Targ wynosił 11.103.017,66 zł, co w relacji do wykonanych dochodów ogółem stanowiło 23,43% i w stosunku do roku 2024 nastąpił wzrost zobowiązań o kwotę 596.307,39 zł. Komisja odnotowała, że wskaźnik zadłużenia nie przekraczał ustawowych limitów ale jednocześnie podkreśliła, że w strukturze zobowiązań gminy znajdowały się zobowiązania wymagalne o wartości 2.745.681,46 zł.

Komisja uznała, że ocena poziomu zadłużenia nie może ograniczać się wyłącznie do badania wskaźników ustawowych, lecz powinna uwzględniać również zdolność jednostki do terminowego regulowania zobowiązań. W tym zakresie Komisja "*stwierdza pogorszenie sytuacji finansowej gminy w porównaniu do roku poprzedniego"*.

Analiza zagadnień związanych z funduszem sołeckim w 2025 r. **(VIII część wniosku)** prowadzona była przez Komisję na posiedzeniach w dniach: 20 marca, 30 kwietnia oraz 19 maja 2026 roku. W wyniku przeprowadzonych czynności Komisja ustaliła, że występują istotne rozbieżności pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu a dokumentacją źródłową oraz uchwałą budżetową. Komisja wskazała, że "*w sprawozdaniu z wykonania budżetu wykazano wykonanie funduszu sołeckiego w wysokości 297.238,13 zł. Jednocześnie wskazano wykonanie na poziomie 100%"*. Komisja ustaliła, że plan funduszu sołeckiego na rok 2025 wynosił 479.987,31 zł, a po analizie dokumentacji źródłowej *"rzeczywiste wykonanie wydatków funduszu sołeckiego wynosiło 124.771,60 zł, gdzie stanowiło to 25,99% planu"*. Członkowie Komisji wskazali na istotne różnice pomiędzy danymi ze sprawozdania a stanem faktycznym. Ponadto ustalono, że część przedsięwzięć wykazanych jako realizowane w ramach funduszu sołeckiego za rok 2025 dotyczyła wydatków finansowanych w ramach funduszu sołeckiego roku 2024 (m.in.: zakup płyt

drogowych dla sołectwa Tulice, zakup lampy solarnej dla sołectwa Jurkowice czy zakup płyt drogowych dla sołectwa Szropy - Niziny).

W ocenie Komisji wskazane rozbieżności mają bezpośredni wpływ na ocenę prawidłowości wykonania budżetu. Bardzo niskie wykonanie funduszu sołeckiego za rok 2025, *"skutkuje obniżeniem dotacji celowej z budżetu państwa na zwrot tego typu wydatków"*. Stanowi to, w ocenie Komisji Rewizyjnej "*uszczuplenie zbiorowych korzyści materialnych na rzecz społeczności Gminy Stary Targ"*.

Oceniając system gospodarowania odpadami komunalnymi w 2025 r. **(IX część wniosku)** Komisja wskazała, że:

— dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 1.579.352,78 zł,

— wydatki związane z funkcjonowaniem systemu wyniosły 1.789.445,91 zł i przewyższały dochody o 210.093,13 zł.

Komisja ustaliła ponadto, że zaległości mieszkańców z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31 grudnia 2025 roku wynosiły 631.478,05 zł. Kwota zaległości odpowiada blisko 40% rocznych wpływów z opłat. Komisja stwierdza, że pomimo utrzymujących się od kilku lat wysokich zaległości nie nastąpiła istotna poprawa skuteczności działań windykacyjnych. W ocenie Komisji utrzymywanie się deficytu systemu gospodarowania odpadami oraz wysokiego poziomu zaległości negatywnie wpływa na ocenę wykonania budżetu. W tym miejscu członkowie Komisji zaznaczyli, że nie otrzymali szczegółowych zestawień kosztów poniesionych na obsługę administracyjną i zapłatę za odbiór odpadów komunalnych.

W dalszej kolejności Komisja Rewizyjna przystąpiła do analizy wydatków związanych z obsługą długu **(część X wniosku)** i wskazała, że wykonanie wydatków w dziale 757 Obsługa długu publicznego wyniosło wyniosło 107.240,44 zł, co stanowiło jedynie 14,71 % planu.

W związku z tak znacznym odchyleniem Komisja wystąpiła o przedstawienie szczegółowego wykazu kredytów wraz z obowiązującym oprocentowaniem. Po dokonaniu analizy przedstawionych dokumentów *"Komisja stwierdziła rozbieżności pomiędzy własnymi wyliczeniami a kwotą wykazaną w sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2025. Przedstawione Komisji wyjaśnienia nie pozwoliły na jednoznaczne potwierdzenie prawidłowości wszystkich przyjętych wartości. W związku z powyższym Komisja uznała, że kwestia ta wymaga dalszej weryfikacji"*.

Następnie ocenie Komisji podlegał stan zobowiązań w jednostkach organizacyjnych gminy **(część XI wniosku)**. Według danych przekazanych przez Skarbnika Gminy zobowiązania na dzień 31 grudnia 2025 roku wynosiły łącznie 5.139.849,80 zł, w tym:

— GOPS - 383.094,54 zł,

— Urząd Gminy - 1.914.235,29 zł,

— Szkoła Podstawowa w Szropach - 754.672,40 zł,

— Zespół Szkolno-Przedszkolny w Waplewie Wielkim - 813.671,84 zł,

— Zespół Szkolno-Przedszkolny w Starym Targu - I .274.175,73 zł.

Komisja zwróciła się także bezpośrednio do jednostek oświatowych o przedstawienie informacji dotyczących stanu zobowiązań. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono *"występowanie znaczących rozbieżności*", tj.: *"Zespół Szkolno-PrzedszkoIny w Starym Targu wykazał*

zobowiązania w wysokości 208.085,13 zł, co oznacza różnicę wynoszącą 1.066.090,60 zł. Szkoła Podstawowa w Szropach wykazała zobowiązania w wysokości 78.517,70 zł, co oznacza różnicę wynoszącą 676.154,70 zł. Zespół Szkolno - Przedszkolny w Waplewie Wielkim wykazał zobowiązania w wysokości 162.392,47 zł, co oznacza różnicę wynoszącą 651.279,37 zł".

Zatem w ocenie Komisji *"łączna wartość rozbieżności przekroczyła 2.393.524,67 zł".* Komisja ustaliła ponadto, że *"część zobowiązań związanych była z należnościami wobec pracowników, które nie zostały wykazane przez jednostki w prezentowanych zestawieniach na dzień 31.12.2025 r. Natomiast na wniosek komisji rewizyjnej zostały przysłane wykazy zobowiązań wobec pracowników z 3 jednostek oświatowych gminy. Poniższe zestawienie komisja rewizyjna otrzymała z jednostek oświatowych gminy na dzień 31.03.2026 r., wykaz następujących zobowiązań wobec pracowników:*

- *Szkoła Podstawowa w Szropach kwota zobowiązań za rok 2024 i 2025 wynosiła 116.013,00 zł,*
- *Zespół Szkolno-przedszkolny w Starym Targu - 156.267,00 zł,*
- *Zespół Szkolno-przedszkolny w Waplewie Wielkim - 154.960,00 zł.*

Kwota zobowiązań wobec pracowników ogółem wyniosła - 427.240,00 zł i kwota ta nie została wykazana na dzień 31.12.2025 r.".

Komisja nie uzyskała jednoznacznej odpowiedzi wyjaśniającej przyczyny wystąpienia tak "znaczących różnic". W ocenie Komisji *"występowanie rozbieżności tej skali utrudnia dokonanie jednoznacznej oceny sytuacji finansowej jednostek organizacyjnych gminy oraz wymaga szczególnej uwagi przy analizie wykonania budżetu w roku 2025".*

W części XII wniosku Komisja Rewizyjna przeprowadziła analizę sprawozdania finansowego gminy za 2025 rok obejmującego:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, bilans jednostki budżetowej, rachunek zysków i strat,
- zestawienie zmian w funduszu jednostki i informację dodatkową.

Komisja ustaliła, że pomimo skierowania w dniu 4 maja 2026 roku wniosku o przekazanie dokumentów finansowych, przekazana została jedynie część wymaganych dokumentów za rok 2025, bowiem do Komisji Rewizyjnej przekazano:

- bilans jednostki,
- rachunek zysków i strat,
- zestawienie zmian w funduszu jednostki.

Nie przekazano natomiast bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego i informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego. Komplet dokumentów po korektach Komisja otrzymała w dniu 29 maja 2026 roku. W ocenie Komisji termin przekazania pełnej dokumentacji finansowej był niewystarczający dla przeprowadzenia pogłębionej analizy przed zakończeniem procedury absolutoryjnej.

W kolejnej części **(XIII część wniosku)** Komisja zajęła stanowisko w sprawie publikacji sprawozdań finansowych w biuletynie informacji publicznej. Członkowie Komisji ustalili, że sprawozdania finansowe gminy Stary Targ za 2025 rok zostały opublikowane w Biuletynie

Informacji Publicznej w dniu 1 czerwca 2026 roku. W ocenie Komisji *"dokumenty te nie były dostępne w BIP w terminie umożliwiającym wcześniejsze zapoznanie się z nimi przez radnych oraz mieszkańców Gminy"*.

Komisja wskazała, że jawność finansów publicznych wymaga zapewnienia powszechnego i terminowego dostępu do dokumentów stanowiących podstawę oceny wykonania budżetu, a *"opóźniona publikacja sprawozdań ograniczała możliwość społecznej kontroli gospodarki finansowej gminy"*.

Komisja Rewizyjna przeprowadziła także analizę zgodności danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych oraz sprawozdaniu finansowym gminy za rok 2025 **(część XIV wniosku)** i wskazała, że według sprawozdań Rb-27S oraz sprawozdania Rb-NDS wykonane dochody budżetowe za 2025 rok wyniosły 47.382.371,69 zł. Jednocześnie *"w zestawieniu zmian w funduszu jednostki, w pozycji „Zrealizowane dochody budżetowe", wykazano kwotę 47.812.541,78 zł. Powstała różnica wynosi 430.170,09 zł"*.

Komisja zwróciła uwagę, że dane dotyczące wykonania dochodów budżetowych powinny pozostawać wzajemnie spójne we wszystkich dokumentach stanowiących podstawę oceny wykonania budżetu. Ostatecznie Komisja wskazała, że nie uzyskała dokumentów pozwalających na jednoznaczne wyjaśnienie przyczyn powstania wskazanej różnicy. W ocenie członków Komisji Rewizyjnej rozbieżności pomiędzy dokumentami sprawozdawczymi utrudniają prawidłową ocenę wykonania budżetu oraz sytuacji finansowej gminy.

W kolejnej części **(część XV wniosku)** Komisja Rewizyjna przeanalizowała działania podejmowane przez gminę Stary Targ w zakresie realizacji przedsięwzięć objętych możliwością uzyskania środków zewnętrznych:

1. Program BGK - Fundusz Dopłat. Komisja ustaliła, że gmina Stary Targ uzyskała możliwość pozyskania środków zewnętrznych w ramach programu „Bezzwrotne wsparcie budownictwa z Funduszu Dopłat". Wartość przewidzianego wsparcia wynosiła łącznie 7.819.420,83 zł. W ramach przedsięwzięcia przewidziano: 6.741.869,93 zł na remont, przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku przeznaczonego na utworzenie 23 lokali komunalnych oraz 1.077.550,90 zł na wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii oraz pomp ciepła. Komisja ustaliła, że pomimo wykonania dokumentacji technicznej i poniesionych znacznych wydatków oraz podjęcia działań przygotowawczych - przedsięwzięcie nie zostało rozpoczęte. W ocenie Komisji oznaczało to *"niewykorzystanie możliwości zwiększenia zasobu mieszkaniowego Gminy przy znaczącym udziale środków zewnętrznych";*

2. Program „Aktywny Maluch". Komisja ustaliła, że gmina uzyskała dofinansowanie na utworzenie 20 miejsc opieki dla dzieci do lat trzech. Łączna wartość wsparcia wynosiła 2.017.108,80 zł, w tym: 1.150.560,00 zł ze środków Krajowego Planu Odbudowy, 264.628,80 zł z budżetu państwa i 601.920,00 zł z przeznaczeniem na finansowanie funkcjonowania utworzonych miejsc opieki. Komisja ustaliła, że przedsięwzięcie nie zostało rozpoczęte.

Łączna wartość środków zewnętrznych związanych z przedsięwzięciami BGK oraz „Aktywny Maluch" wynosiła 9.836.529,63 zł. W uzasadnieniu tej części wniosku Komisja

podkreśliła, że *"realizacja wskazanych przedsięwzięć mogła przyczynić się do rozwiązania części problemów mieszkaniowych mieszkańców gminy oraz zwiększenia dostępności opieki nad dziećmi"*.

W ocenie Komisji niewykonanie powyższych inwestycji *"stanowczo podnosi koszty utrzymania budynków m.in.: większe zużycie energii cieplnej, CO, zakupu węgla i peletu oraz energii elektrycznej co skutkuję bieżącym obciążeniu budżetu gminy Stary Targ"*. Ponadto niewykonanie zadania inwestycyjnego (z programu Aktywny Maluch) skutkuje ponoszeniem wyższych kosztów utrzymania obecnych budynków placówek oświatowych, a *"utworzenie klubów dziecięcych mogłoby podnieść ich jakość oraz odpowiednio przekształcić i zmodernizować"*. Niskie wykonanie planu inwestycyjnego wraz z ich zaniechaniem stanowi w ocenie Komisji Rewizyjnej "*uszczuplenie zbiorowych korzyści materialnych na rzecz społeczności gminy Stary Targ"*.

W części XVI wniosku Komisja Rewizyjna przeanalizowała informację o stanie mienia komunalnego Gminy Stary Targ za 2025 rok i stwierdziła, że informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o finansach publicznych i nie wniosła uwag do przedłożonej informacji.

W podsumowaniu wniosku **(część XVII)** Komisja Rewizyjna dokonując oceny wykonania budżetu za 2025 rok uwzględniła zarówno *"pozytywne wyniki osiągnięte przez organ wykonawczy gminy Stary Targ*", jak również wskazała "*stwierdzone nieprawidłowości i zjawiska negatywne"*.

Do najważniejszych pozytywnych elementów wykonania budżetu Komisja zaliczyła:

1. wykonanie dochodów budżetowych na poziomie 94,67% planu,
2. wykonanie dochodów majątkowych na poziomie 101,61 % planu,
3. wykonanie sprzedaży mienia komunalnego na poziomie 103% planu,
4. zachowanie relacji określonej w art. 242 ustawy o finansach publicznych,
5. osiągnięcie nadwyżki budżetowej w wysokości 2.836.183,34 zł,
6. brak zobowiązań wymagalnych w samorządowych instytucjach kultury.

Jednocześnie Komisja stwierdziła występowanie istotnych nieprawidłowości dotyczących podstawowych obszarów gospodarki finansowej gminy i wskazała, że za *"szczególnie istotne* (..) *uznaje"*:

1. wzrost zobowiązań wymagalnych o kwotę 1.091.189,32 zł w stosunku do roku poprzedniego,
2. utrzymywanie zobowiązań wymagalnych na poziomie 2.745.681,46 zł, pomimo osiągnięcia nadwyżki budżetowej oraz posiadania środków pieniężnych na rachunkach bankowych na dzień 31.12.2025 roku,
3. nieprawidłowości dotyczące funduszu sołeckiego,
4. rozbieżności pomiędzy sprawozdaniami budżetowymi i finansowymi oraz liczne korekty,
5. rozbieżności przekraczające 2.393.524,67 zł w zakresie wykazywania zobowiązań jednostek organizacyjnych oraz zobowiązań w stosunku do pracowników w kwocie 427.240,00 zł,
6. utrzymujący się deficyt systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
7. opóźnione przekazanie oraz publikację dokumentów finansowych w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Stary Targ,
8. brak realizacji przedsięwzięć objętych możliwością pozyskania środków zewnętrznych o wartości 836.529,63 zł.

W podsumowaniu Komisja Rewizyjna podkreśliła, że ocena wykonania budżetu została dokonana po analizie całokształtu gospodarki finansowej Gminy Stary Targ za rok 2025. W ocenie Komisji Rewizyjnej, "*skala oraz znaczenie stwierdzonych nieprawidłowości przewyższają pozytywne elementy wkonania budżetu i nie pozwalają na wydanie pozytywnej oceny wykonania budżetu za 2025 rok".*

Niezależnie od powyższego w dniu 19 czerwca 2026 r. do tut. Izby wpłynęło pismo Wójta Gminy Stary Targ z dnia 19 czerwca 2026 r. (pismo znak FN.I/A/2026) w sprawie uwag do wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ w temacie absolutorium Wójtowi Gminy Stary Targ z tytułu wykonania budżetu za 2025 r., w którym odniesiono się do zarzutów zawartych we wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ. W swoich wyjaśnieniach Wójt Gminy Stary Targ odniósł się do zarzutów zawartych we wniosku Komisji wskazując, że:

1. *"Na obronę cywilną w dziale 752 Gmina Stary Targ otrzymała pełną dotację w wysokości 448.250,00 zł, a nie jak zostało napisane niższy procent wykonania spowodowany był niższym wpływem dotacji celowej z budżetu państwa. Wydatkowano środki zgodnie z planem zakupów w rozdziale 75295 § 4210 oraz planem wydatków na zakupu inwestycyjne w rozdziale 75295 § 6060. Poza tym ostatnia transza dotacji wpłynęła 29.12.2025r. i nie było możliwości wydatkowania środków w ciągu 2 dni".* Wójt wskazał, że niewykorzystana kwota dotacji została zwrócona do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w 2025 roku;

2. Odnośnie realizacji zadań w dziale 854 w rozdziale 85415 paragraf § 3240 – stypendia szkolne oraz § 3260 - zasiłki szkolne, Wójt wyjaśnił, że są to zadania własne gminy finansowane ze środków pochodzących *"w 90% z budżetu państwa i 10% ze środków własnych pochodzących z budżetu gminy. Zapotrzebowanie na środki składa się do Kuratorium Oświaty w Gdańsku. Zadania te realizowane są przez Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Targu. W 2025 roku kwota 13.689,60 zł dotyczyła wypłaty tylko stypendiów szkolnych dla uczniów na podstawie złożonych wniosków wraz z niezbędnymi dokumentami. Wykonanie stypendiów szkolnych wyniosło 82,62% w stosunku do planu 16.570,00 zł".* Nie można zatem w ocenie Wójta *"mówić o niskim wykonaniu tego zadania, spowodowanym niewykorzystaniem środków na wypłatę, ponieważ gmina otrzymała tylko środki na realizację wypłaty pomocy w postaci stypendiów szkolnych, a nie zasiłków szkolnych. Kwota 12.000,00 była ujęta i zabezpieczona w planie finansowym Gminy Stary Targ w 2025 r. na wypadek udzielenia uczniom pomocy w formie zasiłków szkolnych"*;

3. W odniesieniu do niskiego wykonania wydatków w dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Wójt wyjaśnił, że "*nieprzekazanie dotacji instytucjom w pełnej wysokości nie było celowym zamierzeniem ale konkretną sytuacją (wzrost zadłużenia gminy pod koniec 2025 – niezaksięgowane faktury, zobowiązania wymagalne), która zmusiła Wójta i Skarbnika Gminy do racjonalnego i oszczędnego przekazywania środków pieniężnych wszystkim jednostkom podległym gminie oraz instytucjom mającym osobowość prawną (Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna)"*;

4. W zakresie zadań zaplanowanych w działach 801, 853 i 921 Wójt wskazał, że: "*wykonanie dochodów było niższe, ale nie miało to tylko związku z niezrealizowaniem części projektów (...). Projekty realizowane są na bieżąco nie tylko do wysokości planów, ale przede wszystkim do*

wysokości otrzymanych środków, które mogą być niższe niż plan. Często jest tak, że przyjmuje się plan projektów do budżetu w pełnej wysokości, a środki finansowe na dany rok budżetowy przekazywane są w transzach według tzw. harmonogramów płatności, które w ciągu roku także mogą ulec zmianie, zwiększyć się lub zmniejszyć. Nadmienić należy, że projekty unijne i przedsięwzięcia realizowane są przez określony czas. Jeśli w danym roku budżetowym zadanie nie zostało do końca zrealizowane, bądź został przesunięty termin realizacji np. z powodu braku wykonawcy, braku odpowiednio sporządzonych dokumentów czy protokołów po jego zakończeniu, to przyznanie środków z promesy oraz ich wypłata następuję dopiero po ich złożeniu do odpowiednich instytucji (np. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku) i może mieć to miejsce w kolejnym roku budżetowym";

5. W odniesieniu do zarzutu Komisji Rewizyjnej o nieprawidłowościach w dziale 757 Obsługa długu publicznego, dotyczącego niskiego wykonania wydatków w ww. dziale, związanego z niewykazywaniem prawidłowej kwoty odsetek zapłaconych bankom z tytułu udzielonych kredytów długoterminowych i nieprawidłową kwotą odsetek od długu publicznego, Wójt Gminy wskazał, że *"W dniu 05.05.2026 o godz.13.39:56 zostało przekazane drogą emaliową wyjaśnienie Skarbnika do Pani Przewodniczącej Komisji Rewizyjnej w sprawie wyjaśnienia stanu zobowiązań za 2025r. W przesłanym emailu Pani Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej prosiła o wyjaśnienie zobowiązań ogółem, odsetek z tytułu kredytów i takie dane zostały przekazane. Kwoty planu i wykonania, na których opierała się Pani Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej ujęte były w sprawozdaniu Rb-28S"*. Wójt wskazał ponadto, że *"gmina spłaca kredyty wraz z odsetkami z konta dochodowego tzw. Konta Organu. Gdyby doszłoby do takiej sytuacji w której nie spłacane byłyby odsetki od kredytu od razu uruchomiony zostałby bardzo rygorystyczny mechanizm naprawczy po nadzorem państwowym";*

6. Przy ocenie wysokości zobowiązań wymagalnych i ocenie płynności finansowej, w ocenie Wójta Gminy Komisja Rewizyjna nie wzięła pod uwagę wszystkich okoliczności, tj. sytuacji gminy w okresie "*przed wrześniem 2025 roku"*. Jak wskazał Wójt *"warto dodać fakt o niezaksięgowanych fakturach, zobowiązaniach wymagalnych, zobowiązaniach wobec pracowników, problemach z płatnościami wobec kontrahentów, zablokowanych kontach przez ZUS. Ewidentnie ważniejsze były kolejne inwestycje, które nie miały pokrycia w planach budżetowych. Nadmienię także, że wiele inwestycji zrealizowanych w Gminie Stary Targ zostało przeszacowanych co niewątpliwie doprowadziło między innym do powstania tak dużej kwoty zaległości zobowiązań wymagalnych. Taki stan trwał dużo wcześniej i był skrzętnie ukrywany"*. Odnosząc się bezpośrednio do pytania o wysokości zobowiązań wymagalnych na dzień 31.12.2025 r. Wójt wyjaśnił, że *"na dzień 24.09.2025 r. zostały one dopiero ujawnione. Zidentyfikowano również, iż w ówczesnym okresie nie były księgowane w księgach rachunkowych liczne faktury oraz inne dokumenty mające wpływ na wysokość zobowiązań wymagalnych. (...) Dokumenty te obejmowały lata 2023-2025 a nawet 2022 r. co wiąże się z faktem zaniechania płacenia przez okres 2-3 lat. (...) Stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych gminy na dzień 31.12.2025 r. wyniósł 2.448.063,88 zł. (...) Środki pieniężne, które pozostały na rachunkach bankowych to kwoty subwencji na styczeń 2026 oraz środki tzw. znaczonych środków z projektów unijnych, programów, jednakże nie na pokrycie zobowiązań wymagalnych z ubiegłych lat*;

7. W odniesieniu do zarzutu pogorszenia się sytuacji finansowej gminy w stosunku do lat poprzednich, Wójt wskazał, na niepoprawnie i nierzetelnie prowadzone księgi rachunkowe w referacie finansowym Urzędu Gminy w latach poprzednich;

8. W zakresie rozbieżności w funduszu sołeckim za 2025 roku, Wójt wyjaśnił m.in., że niższe wykonanie *"spowodowane było przede wszystkim brakiem środków do pełnego zrealizowania fundusz sołeckiego i zobowiązaniami wymagalnymi z ubiegłych lat, w tym także z funduszu sołeckiego"*;

9. Odnosząc się do zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, Wójt wskazał, że "*Jednym z determinantów zaistniałej sytuacji jest na pewno brak dostosowania odpowiednich stawek opłat, gdyż od wielu lat stawki za opłaty za gospodarowanie odpadami nie były podwyższane. Warto podkreślić, że dopiero w tym roku (2026 dop. RIO) podjęto uchwałę w sprawie wyższych stawek za w/w opłatę. Należy jeszcze nadmienić, że koszty obsługi wzrastają z co roku. Nie można zgodzić się z faktem, iż wysokie zaległości wynikają z nieskutecznych działań windykacyjnych. Na bieżąco prowadzone są wszelkie działania aby poprawić ściągalność zadłużenia. Do takich należą chociażby: kontrola deklaracji, działania przypominające w formie telefonów czy sms-ów, upomnienia, egzekucja administracyjna. Wpływ na wysokie koszty ma również sama świadomość mieszkańców, lepsza segregacja wpływa również na niższy koszt"*;

10. W odniesieniu do wydatków związanych z obsługą długu członkom *"Komisji zostały przedstawione następujące dokumenty; tabele odzwierciedlające stan kredytów z terminem spłaty, wraz z oprocentowaniem na dzień 31.12.2025 r. oraz na dzień 31.03.2026 r. Dokumenty przedstawiają rzetelne i faktyczne informacje. (...) Stan faktyczny obrazuje, że na koniec 2025 r. wykonanie wynosiło 107.240,44 zł, pozostałe wydatki były księgowane w rozdz. 75023*";

11. Odnośnie wysokości zobowiązań jednostek organizacyjnych Wójt wyjaśnił, że: *"Zobowiązania ogółem na 2025r. wynoszą 5.139.849,80 zł i są zgodne z Rb-28S w tym: - GOPS - 383.094,54 zł, - Urząd Gminy - 1.914.235,29 zł - SP Szropy - 754.672,40 zł - ZSP Waplewo Wielkie 813.671,84 zł - ZSP Stary Targ - 1.274.175,73zł, 5.139.849,80 zł (2025r.) ogółem minus 2.010.406,27 zł (I kwartał 2026) różnica wynosi 3.129.443,53 zł. W kwocie zobowiązań ogółem nie ujmuje się rat kredytu." (...) rozbieżności wynikają z faktu, iż Przewodnicząca wnioskowała o przedstawienie zobowiązań jednostek tylko wobec kontrahentów (numer faktury, kwota i data zapłaty) i takowe otrzymała. Jednakże należy stwierdzić, że jednostki posiadają również zaległości z innych tytułów chociażby z tytułów publiczno prawnych"*;

12. W odniesieniu do zarzutu niepełnej dokumentacji dot. sprawozdań, Wójt wskazał, że *"wszystkie sprawozdania Komisja otrzymała zgodnie z żądaniem";*

13. W zakresie zarzutu dotyczącego publikacji sprawozdań finansowych w Biuletynie Informacji Publicznej, Wójt wskazał, że "*Wszelkie dokumenty są zamieszane w BIP tak jak wymaga tego litera prawa. Jeżeli następują jakieś opóźnienia to mają one charakter incydentalny i wynikają tylko i wyłącznie z konieczności skorygowania danych finansowych przed ich publikacją. W celu zapewnienia zgodności i rzetelności prezentowanych danych zapewne konieczne było przeprowadzenie dodatkowych czynności sprawdzających. Ponadto informuję, że wskazane przez komisję dokumenty zamieszczono w dniu 31.05.2026 r.*";

14. Odnośnie rozbieżności w sprawozdawczości budżetowej i finansowej Wójt wskazał, że "*zaistniała różnica w wysokości 430.170,09 zł wynikała z braku wyłączenia dochodów jednostek podległych, niemniej jednak kwota ta została niezwłocznie skorygowana, a korekta wysłana do RIO w ustawowym terminie*";

15. W odniesieniu do zarzutu Komisji o braku realizacji przedsięwzięć objętych dofinansowaniem zewnętrznym, Wójt wyjaśnił, że "*aktualna sytuacja finansowa gminy nie pozwala realizować zadań inwestycyjnych na 2025 r. ani podejmować nowych przedsięwzięć wymagających zaangażowania środków własnych. Ograniczone możliwości wynikają z konieczności zabezpieczenia środków na bieżące wydatki oraz utrzymanie płynności finansowej. Priorytetem zostaje zapewnienie ciągłości wykonywania ustawowych zadań oraz terminowe regulowanie zobowiązań. W obecnych warunkach realizacja inwestycji skutkowałaby utratą zdolności do wykonywania podstawowych obowiązków wobec mieszkańców. Do czasu poprawy sytuacji finansowej gmina nie posiada możliwości realizacji nowych zadań inwestycyjnych".* W ocenie Wójta "*nie została wcześniej przeprowadzona dogłębna analiza sytuacji finansowej gminy na etapie składania wniosków w ramach różnych zadań. Takie zadania mają trwałość projektu i obowiązkiem gminy jest utrzymanie tego zadania przez kilka lat na takim samym poziomie jak w czasie realizacji projektu"*;

16. W odniesieniu do końcowej, negatywnej oceny Komisji Rewizyjnej Wójt wskazał, że "*taka sytuacja jest w znacznym stopniu obciążona zobowiązaniami i skutkami decyzji podjętych w latach ubiegłych. Obecny organ wykonawczy przejął budżet z istniejącym zadłużeniem oraz ograniczonymi możliwościami finansowymi. Pomimo tych uwarunkowań budżet był realizowany zgodnie z uchwałami Rady Gminy, wykonywano zadania obowiązkowe, a podejmowane działania były ukierunkowane na stabilizację finansową. Brak realizacji inwestycji nie wynikła z zaniedbań lecz z ograniczeń finansowych, w szczególności konieczności zabezpieczenia środków na zadania bieżące i obsługę istniejących zobowiązań".* W ocenie Wójta "*ocena absolutoryjna winna opierać się na sposobie wykonania budżetu, gospodarności podejmowanych działań, nie zaś na aktualnym poziomie zadłużenia będącym skutkiem wieloletnich procesów finansowych*".

W wyniku badania i analizy treści przedłożonych dokumentów Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku stwierdził, co następuje.

Na wstępie Skład Orzekający zauważa, iż obowiązki Komisji Rewizyjnej wynikają z art. 18a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym. Komisja rewizyjna opiniuje wykonanie budżetu gminy i występuje z wnioskiem do rady o udzielenie bądź nieudzielenie absolutorium organowi wykonawczemu. Zaopiniowanie wykonania budżetu oraz sformułowanie wniosku w sprawie absolutorium przez komisję stanowi jeden z elementów procedury absolutoryjnej.

Stosownie do brzmienia art. 270 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) przed przedstawieniem organowi stanowiącemu wniosku w sprawie absolutorium komisja rewizyjna rozpatruje sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z opinią regionalnej izby obrachunkowej o tym sprawozdaniu oraz informację o stanie mienia. W przypadku, gdy jednostka samorządu

terytorialnego jest obowiązana do badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 268 tej ustawy, przedmiotem rozpatrzenia przez komisję rewizyjną jest również sprawozdanie z tego badania.

Z powołanych regulacji wynika, że warunkiem wystąpienia przez komisję rewizyjną do rady gminy z wnioskiem o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium Wójtowi Gminy jest wcześniejsze dokonanie oceny wykonania budżetu (zaopiniowanie wykonania budżetu). Wniosek w sprawie absolutorium - o jego udzielenie bądź nieudzielenie - powinien stanowić konsekwencję (wynik) dokonanej przez komisję rewizyjną oceny wykonania budżetu.

Uchwała budżetowa rady gminy zatwierdza granicę dochodów i wydatków gminy w sposób wiążący władzę wykonawczą. Różny jest charakter prawny planowanych w uchwalonym budżecie gminy kwot dochodów i kwot wydatków, które ma obowiązek realizować wójt gminy. Ustalone bowiem w budżecie kwoty dochodów są wielkościami minimalnymi, mającymi wystarczyć dla osiągnięcia planowanej równowagi budżetowej. Organ wykonawczy winien zatem dążyć do osiągnięcia planowanej wielkości dochodów, lecz osiągnąwszy tenże pułap, może go przekroczyć bez zgody rady gminy. Przekroczenie planowanej wielkości dochodów budżetowych nie wymaga żadnych zmian proceduralnych budżetu, ani też żadnych szczególnych upoważnień. Niewykonanie zadań budżetowych w zakresie planowanych dochodów spowodowane może być czynnikami zewnętrznymi, na które organ wykonawczy gminy nie ma większego wpływu: nieprecyzyjnym i wadliwym określeniem wysokości i rodzajów dochodów w uchwalonym przez radę budżecie, ulgami i zwolnieniami podatkowymi podejmowanymi przez organy państwowe, zmniejszeniem subwencji ogólnej i dotacji celowej na skutek zmian w ustawie budżetowej, pojawieniem się procesów gospodarczych, na które organy gminy nie mają większego wpływu czy pojawieniem się na obszarze gminy szeregu klęsk żywiołowych dotykających podatników.

W kontekście oceny wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego po stronie wydatków, warto z kolei zwrócić uwagę na założenia przedstawione w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 30 października 2013 r. (sygn. akt I SA/Ke 553/13). Wskazano tamże m.in., że planowane przez radę gminy kwoty wydatków budżetowych są natomiast wielkościami maksymalnymi (górnymi granicami) nakładów na poszczególne cele i mają inne znaczenie prawne niż dochody budżetowe. Kwoty wydatków budżetowych są wiążące dla wójta jako wykonawcy budżetu, w zakresie, w jakim wyznaczają granice jego legalnego zachowania przez zakaz wydatkowania kwot wyższych od ustalonych w budżecie, chyba że zostanie uruchomiona specjalna procedura dokonania tych zmian. Ujęte w budżecie jednostek samorządu terytorialnego wydatki oraz łączne rozchody stanowią zatem nieprzekraczalny limit. Nie oznacza powyższe, że przewidziane kwoty wydatków na poszczególne zadania mają charakter bezwzględny. Nie mogą być one traktowane jako cel sam w sobie.

Zgodnie zaś z art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym za prawidłową gospodarkę finansami gminnymi odpowiada wójt. Ustawa o samorządzie gminnym nie wskazuje jednak kryteriów prawidłowej gospodarki finansami komunalnymi. Przyjąć należy, iż prawidłową jest taka gospodarka, która jest zgodna z prawem i zasadami ekonomii, celowa i rzetelna. Zdaniem WSA, o celach komunalnej gospodarki finansowej w decydującym stopniu przesądza rada gminy

w uchwale budżetowej, należy uznać, iż wójt gminy odpowiada głównie za zgodne z prawem oszczędne (ekonomiczne), celowe i rzetelne wydatkowanie. Należy też mieć na uwadze, że na etapie podejmowania uchwały budżetowej nie są możliwymi do przewidzenia wszelkie stany wymagające sfinansowania z budżetu, jak również wszystkie okoliczności związane z realizacją przewidzianych w budżecie zadań.

Wymaga również przypomnienia, że instytucja absolutorium jest podsumowaniem wykonania budżetu. Stanowi ona element zamykający gospodarkę finansową gminy i środek kontroli rady nad działalnością organu wykonawczego. **Jego przedmiotem jest ocena gospodarki finansowej gminy, za prawidłowość której wójt - jako organ wykonawczy - ponosi odpowiedzialność.**

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się również, że w procesie udzielania absolutorium należy uzyskać odpowiedź na pytania: jak wygląda stan planowanych dochodów i wydatków budżetowych w stosunku do jego realizacji, jakie są przyczyny rozbieżności pomiędzy stanem założonym, a rzeczywistym, a także czy winą za owe rozbieżności można obciążyć organ wykonujący budżet czy też są one wynikiem obiektywnych uwarunkowań. Są to kryteria prawidłowo przeprowadzonej kontroli absolutoryjnej. Organ decydujący w sprawie absolutorium jest zobowiązany zarówno w przypadku udzielenia jak i nieudzielenia absolutorium - **wykazać i uzasadnić swoje stanowisko** – na co również jednoznacznie wskazano we wspomnianym wyżej wyroku WSA. Założenie to pozostaje aktualne również przy sposobie oceny wykonania budżetu dokonywanej przez komisję rewizyjną. Nadto, co istotne, każdy zarzut postawiony organowi wykonawczemu musi być precyzyjny oraz wskazywać naruszony przepis prawa.

Mając na uwadze powyższe Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku stwierdził, że Komisja Rewizyjna Rady Gminy Stary Targ wywiązała się z obowiązku nałożonego na nią postanowieniami art. 18a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 270 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dokonała ona bowiem szczegółowej analizy wykonania budżetu za 2025 r., zapoznała się z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku o sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2025 rok oraz informacją o stanie mienia komunalnego, rozpatrzyła sprawozdanie finansowe, w wyniku czego sformułowała opinię na powyższy temat oraz wniosek w sprawie nieudzielenia absolutorium dla Wójta Gminy za 2025 r. Swoją opinię Komisja oparła na faktach ustalonych na podstawie opracowań i dokumentów sporządzonych przez Wójta, jak również przeprowadzonych przez siebie analizach.

Skład Orzekający raz jeszcze wskazuje, że w procesie absolutoryjnym niezbędne jest ustalenie i ocena stopnia realizacji uchwalonego budżetu, w szczególności poziomu wykonania dochodów i wydatków budżetowych w odniesieniu do wartości planowanych, a także identyfikacja przyczyn ewentualnych rozbieżności w tym zakresie oraz zbadanie, czy mogą one zostać przypisane działaniom lub zaniechaniom organu wykonawczego, czy też stanowią następstwo obiektywnych okoliczności pozostających poza jego wpływem. Proces absolutoryjny dotyczy więc całości wykonania budżetu i powinien zawierać całościową ocenę wykonania budżetu za rok 2025.

W konsekwencji powyższego ocena działalności Wójta Gminy Stary Targ powinna obejmować nie tylko wskazanie stwierdzonych nieprawidłowości i zastrzeżeń wraz z ich szczegółowym uzasadnieniem, lecz także wskazanie tych obszarów wykonania budżetu, które zostały

zrealizowane w sposób prawidłowy i zgodny z prawem, **co też Komisja Rewizyjna Rady Gminy Stary Targ uczyniła.** Co jednak istotne, każdy zarzut postawiony organowi wykonawczemu winien być precyzyjny oraz **wskazywać naruszony przepis prawa.**

Po analizie całości dokumentacji w sprawie, Skład Orzekający ustalił, że wniosek Komisji Rewizyjnej zawiera ustalenia w zakresie: wykonanych dochodów i wydatków budżetu gminy, wysokości zadłużenia i zobowiązań gminy, realizowanych inwestycji, prowadzonej przez gminę gospodarki odpadami i gospodarki komunalnej, funduszu sołeckiego oraz sprawozdawczości budżetowej i finansowej za rok 2025. W treści wniosku Komisja przywołała zarówno pozytywne aspekty wykonania budżetu przez Wójta Gminy, jak i negatywne - wskazując na nieprawidłowości i wnosząc zastrzeżenia. W przedstawionym do zaopiniowania wniosku brak jest jednak informacji o tym, jakie konkretnie przepisy prawa zostały naruszone.

W ocenie tut. Składu Orzekającego wniosek sformułowany przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Stary Targ **spełnia zatem powyższy wymóg w niepełnym zakresie.** Z przedstawionej dokumentacji nie wynika bowiem wprost, **jakie przepisy prawa zostały przez Wójta Gminy naruszone.**

Skład Orzekający wskazuje zatem na potrzebę uzupełnienia informacji w zakresie podnoszonych nieprawidłowości przed podjęciem przez Radę Gminy uchwały w sprawie absolutorium. Jak wynika z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 grudnia 2021 r. (sygn. akt I GSK 957/21), z przebiegu sesji absolutoryjnej muszą jasno wynikać motywy udzielenia bądź nieudzielenia absolutorium organowi wykonawczemu przez organ stanowiący, co oznacza, że podjęcie uchwały w sprawie absolutorium winno być poprzedzone dyskusją na temat stwierdzonych nieprawidłowości w procesie wykonywania budżetu przez organ wykonawczy.

Podkreślić zatem należy, że przedstawienie powyższych informacji (także podczas sesji absolutoryjnej) jest niezbędne, aby Rada Gminy Stary Targ mogła dokonać obiektywnej oceny realizacji budżetu w roku 2025 przez Wójta Gminy Stary Targ. Przedstawione przez Komisję Rewizyjną zarzuty, które stały się podstawą wydania negatywnej opinii o wykonaniu budżetu, podlegają zatem ostatecznemu rozpatrzeniu przez Radę Gminy Stary Targ, która jest organem oceniającym realizację budżetu przez Wójta Gminy. Zarzuty wraz ze wskazaniem naruszonych przepisów prawa powinny dotyczyć wykonania budżetu w roku 2025, uwzględniać przyczyny subiektywne i obiektywne, a jednocześnie być odpowiednio udokumentowane i sprecyzowane. Formułowane w toku oceny absolutoryjnej zarzuty muszą być bezpośrednio związane z treścią (wielkościami) budżetu, którego wykonanie podlega ocenie. Wyjaśnienia Wójta Gminy Stary Targ złożone na sesji absolutoryjnej, powinny umożliwić wypracowanie sobie opinii przez pozostałych radnych co do kompletności przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną oceny i tym samym ostatecznego wniosku Komisji. Rozpatrując zarzuty pod adresem Wójta Gminy Stary Targ, Rada Gminy Stary Targ powinna ustalić jego odpowiedzialność w tym zakresie.

Mając na względzie powyższe Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Od niniejszej uchwały służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Marcin Nagórek

Przewodniczący Składu Orzekającego